

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2023, NUMMER 190

Datum	14 november 2023
Van	College B&W
Behandeld door	Pascal Zoetbrood
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	pascal.zoetbrood@utrecht.nl
Kenmerk	11812890
Beleidsveld	Openbare Ruimte

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2023 nummer 190 van Gert Dijkstra (EenUtrecht), Pepijn Zwanenberg (GroenLinks), Lisanne Snippe, (PvdD) en Charlotte Passier (Volt) van 16 oktober 2022 over Geen plant is illegaal. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Is er naast de bij de mondelinge vragen genoemde reden nog een ander argument waarom het noodzakelijk was om daar waardevol informeel groen te verwijderen?

- a. Zo ja, graag een citaat

Antwoord 1

Zoals aangegeven bij de beantwoording van de mondelinge vragen van 28 september, zetten we met het [Actieplan zelfbeheer openbaar groen](#) in op het actief stimuleren van zelfbeheer en ondersteunen wij dit met uitgebreide mogelijkheden. Omdat het hierbij om het beheer van de openbare ruimte gaat, gelden hiervoor bepaalde basisspelregels.

Kleine zelfbeheerinitiatieven zoals geveltuinen en boomspiegels kunnen inwoners zonder toestemming beheren. Voor het zelfbeheer van grotere stukken groen sluiten wij een overeenkomst af, zodat we grip houden op het beheer van de openbare ruimte. Hierbij moeten wij rekening houden met de verschillende claims op de openbare ruimte. Met een zelfbeheerovereenkomst leggen we belangrijke voorwaarden voor het beheer vast, zoals het behoud van het openbare karakter (ruimte moet voor iedereen toegankelijk blijven) en het niet toestaan van verharding, omdat we met zelfbeheer willen bijdragen aan de vergroening van Utrecht.

Op pagina 9 van het actieplan hebben wij de regels voor de verschillende typen zelfbeheer opgenomen. Hieronder een citaat uit het actieplan: 'De eerste categorie heeft betrekking op geveltuinen, boomspiegels (de ruimte rond de voet van een boom) en plantenbakken, waarvoor inwoners geen toestemming van de gemeente nodig hebben. De tweede categorie gaat om buurt- en stoeptuinen, waarvoor een zelfbeheercontract (met afspraken over locatie, inrichting en beheer) wordt

afgesloten.’ Deze regels worden ook gecommuniceerd op de website van de gemeente Utrecht: [Buurt- en stoeptuin | gemeente Utrecht](#).

Het betreffende grasveld valt binnen categorie 2 en daarvoor dient dus een zelfbeheerovereenkomst afgesloten te worden. Het sluiten van de zelfbeheerovereenkomst geeft een goede aanleiding om met initiatiefnemers nader in gesprek te gaan over de inrichting en het onderhoud van het stuk groen. Op deze manier kunnen we samen de grootste bijdrage leveren aan meer biodiversiteit en de vergroening van Utrecht.

Vraag 2

Waarom is al het informele groen verwijderd en niet slechts het groen dat in de beantwoording van de mondelinge vragen d.d. 28 september volgens de wethouder ‘exotisch’ was en niet bijdroeg aan de biodiversiteit?

Antwoord 2:

In dit geval was geen zelfbeheerovereenkomst afgesloten, en hebben we na meerdere pogingen geen contact kunnen vinden met de planter. Aanvullend hierop betrof de beplanting voor een groot deel exotische planten, zoals olijfbomen en palmen. Deze passen niet binnen het lokale ecosysteem en dragen niet bij aan de biodiversiteit van de Utrechtse natuur.

Vraag 3

Welke handelingen zijn precies uitgevoerd om de initiatiefnemer/planter van het informeel groen te achterhalen?

Antwoord 3

We hebben op diverse manieren geprobeerd de initiatiefnemer te achterhalen, echter lijkt deze niet bereid te zijn in contact te willen treden met de gemeente. De wijkopzichter is op zoek gegaan naar degene die de beplanting heeft aangebracht door navraag te doen in de buurt. Ook heeft een medewerker naar aanleiding van de mondelingen vragen van 28 september telefonisch contact gehad met degene die de mail aan de raad heeft gestuurd. Deze persoon heeft de planten niet geplant, maar kende deze persoon wel. Echter, degene die de beplanting heeft aangebracht wil naar wij daaruit begrijpen anoniem blijven. De verwijderde planten zijn daarom opgeslagen in ons depot en degene die de planten heeft aangebracht kan deze uiteraard nog steeds op komen halen.

Vraag 4

Waarom is er niet voor gekozen er omheen te maaien en het groen te laten staan tot de initiatiefnemer gevonden zou zijn?

Antwoord 4

Zoals aangegeven bij het antwoord op vraag 3, hebben we geprobeerd om degene die de beplanting heeft aangebracht te achterhalen, maar is dit niet gelukt omdat – zoals wij vernomen hebben - de planter anoniem wil blijven. Doordat er geen zelfbeheerovereenkomst is afgesloten, hebben we de planten zorgvuldig verwijderd. De planten zijn niet vernietigd en de degene die de beplanting heeft aangebracht kan deze ophalen bij ons depot. Wij hebben dit ook gemeld in het telefoongesprek. De planten zijn nog niet opgehaald.

Vraag 5

Binnen welke termijn (vanaf de melding door de gecontracteerde beheerder tot het verwijderen van het groen) is er gekozen tot escalatie door het verwijderen van het groen?

Antwoord 5

Na de melding van de aannemer dat hij niet kon maaien omdat er planten en struiken waren geplant op het grasveld, hebben wij geprobeerd te achterhalen welke bewoner(s) dit groen heeft geplant. Zoals al eerder aangegeven is dat niet gelukt. Drie weken na de melding hebben wij de planten netjes verwijderd en opgeslagen in ons depot.

Vraag 6

Wat waren de meerkosten die de gecontracteerde beheerder heeft gerekend ten opzichte van het reguliere onderhoud?

Antwoord 6

Er zijn geen meerkosten. De planten zijn verwijderd door medewerkers van de gemeente Utrecht.

Vraag 7

Hoe vaak zijn vergelijkbare verwijderacties uitgevoerd in de afgelopen jaren?

Antwoord 7

Dit wordt niet bijgehouden. De inschatting is dat dit incidenteel gebeurt.

Vraag 8

Is het college het met ons eens dat interne werkafspraken en onderhoudsinstructies per direct moeten worden aangepast om deze groenvernietiging in de toekomst te voorkomen?

Antwoord 8

Zoals we hebben toegelicht bij de beantwoording van de mondelinge vragen van 28 september stellen we vanuit het beleid voorwaarden aan het zelfbeheer van openbaar groen om kwaliteit en continuïteit van het groen te bewaren. Als we vanaf de start betrokken zijn bij het initiatief dan kunnen we de initiatiefnemers ook adviseren over de inrichting en het onderhoud van het stuk groen. Op die manier kunnen we samen de grootste bijdrage leveren aan meer biodiversiteit en de vergroening van Utrecht. Wij waren graag in gesprek gegaan met de persoon die de beplanting heeft aangebracht, maar dat is helaas niet gelukt. Wij zijn daarom nu ook in gesprek met een buurtbewoner over de mogelijkheden voor zelfbeheer op het desbetreffende grasveld.

Vraag 9

Is het college het met ons eens dat informeel groen juist een opstap is tot groen in zelfbeheer, zoals nu ook blijkt in deze casus en niet moet worden afgestraft?

Antwoord 9

We omarmen alle initiatieven die bijdragen aan de biodiversiteit en vergroening van Utrecht. Wel hebben met het Actieplan zelfbeheer openbaar groen voorwaarden en spelregels vastgesteld om kwaliteit, biodiversiteit en continuïteit te borgen. Wij zijn daarom, zoals aangegeven bij vraag 8 nu ook in gesprek met een buurtbewoner over het in zelfbeheer nemen van het desbetreffende grasveld. De spelregels zijn onder meer van belang omdat we voor het gemeentelijke beheer contracten met aannemers hebben gesloten. Zij maaien volgens het jaarlijks vastgestelde maaibeheer.

Vraag 10

Is het college van mening dat het handelen van de gemeente in deze zaak zeer onwenselijk is en het gepast is dat zij excuus aanbiedt aan de initiatiefnemer?

Antwoord 10

We vinden het vervelend voor de bewoner dat deze energie heeft gestopt in het planten van groen en dat dit is weggehaald. Daarom hebben we de planten bewaard en de uitnodiging gedaan om samen te kijken naar het zelfbeheer voor dit stuk grasveld. De anonieme initiatiefnemer mag zich uiteraard melden om deze op te halen, en ook om vanuit een positieve insteek in gesprek te gaan over de mogelijkheden tot zelfbeheer.

Vraag 11

Is het college het met ons eens dat het opstellen van een contract geenszins laagdrempelig is te noemen en daarmee de beleidsdoelstelling tegensprekt?

Antwoord 11

Zoals we bij de beantwoording van vraag 1 hebben aangegeven, bieden wij met het Actieplan zelfbeheer openbaar groen uitgebreide mogelijkheden voor zelfbeheer. Daarbij kunnen inwoners zonder gemeentelijke toestemming een geveltuin of boomspiegel in zelfbeheer nemen. Voor het zelfbeheer van grotere stukken groen sluiten wij een overeenkomst af, waarin we gezamenlijke afspraken maken over de inrichting en het onderhoud van de gemeentelijke grond. Op deze wijze leggen we belangrijke voorwaarden vast, zoals het behoud van het openbare karakter van de openbare ruimte, en het niet toestaan van verharding zodat we een bijdrage leveren aan de vergroening van Utrecht.

We zetten erop in dat bewoner op laagdrempelige wijze een initiatief kunnen aanvragen of een zelfbeheerovereenkomst kunnen afsluiten. In de raadsbrief [Evaluatie Actieplan zelfbeheer openbaar groen en verbetering dienstverlening voor bewonersinitiatieven](#) van 16 oktober 2023 hebben we in dit kader toegelicht dat we een nieuwe online pagina opzetten, die bewoners de mogelijkheid biedt om sneller en beter een aanvraag bij ons in te dienen. Ook hebben we de backoffice gestroomlijnd om deze snellere afhandeling te kunnen bieden.

Vraag 12

Is het college het er mee eens dat een contract én het afstraffen van het plaatsen van informeel groen een groot potentieel aan Utrechters afschrikt; het beleid op dit punt averechts werkt?

- a. Zo nee, hoeveel aanvragen voor het beheer van grotere stukken openbaar groen zijn er dan ingediend?
- b. Hoe vaak is er een contract afgesloten?
- c. Vind het college dat het huidige beleid tot nu toe zorgt voor voldoende stimulans voor zelfbeheer van grotere stukken openbaar groen?

Antwoord 12

Nee, we bieden ook mogelijkheden voor zelfbeheer zonder overeenkomst aan, zoals het beheer van een boomspiegel of een geveltuin. Zoals bij vraag 11 aangegeven is het nodig om voor grotere stukken openbaar groen afspraken vast te leggen. Wij zetten daarbij in op het laagdrempelig organiseren van het aanvragen van een initiatief en het afsluiten van een zelfbeheerovereenkomst, waarmee je juist ook het zelfbeheer actief stimuleren. Wij hebben momenteel rond de 350 actieve zelfbeheerinitiatieven met overeenkomst.

Vraag 13

Zijn er de komende jaren voldoende middelen om elk stukje maaigras te veranderen in een groen en biodivers park en te beheren?

- a. Zo ja, op welke termijn wordt dit gehaald?
- b. Zo nee, Is het college het met ons eens dat informeel groen essentieel is om haar eigen biodiversiteitsopgaven te halen?

Antwoord 13

Inwoners kunnen voor het zelfbeheer van een grasveld een aanvraag indienen bij het Initiatievenfonds. We werken hierin vraag gestuurd. De gemeentelijke ambitie is niet om elk stukje maaigras te veranderen in groen en biodivers park. Hiervoor zijn meerdere redenen, die benoemd worden in de [raadsbrief Evaluatie maaibeheer](#) van 29 maart 2023. Eén van de redenen is dat we ook stukken grasveld bewaren voor een informele gebruiksfunctie als speelveld of recreatieveld.

Wij bieden als gemeente uitgebreide mogelijkheden voor zelfbeheer, van boomspiegel tot buurttuin. Als we vanaf de start betrokken zijn bij een initiatief, kunnen we de initiatiefnemers ook adviseren over de inrichting en onderhoud van het stuk groen. Op die manier kunnen we juist samen de grootste bijdrage leveren aan meer biodiversiteit en de vergroening van Utrecht. Wij gaan daarom in gesprek met de betrokken inwoner over het in zelfbeheer nemen van dit grasveld.

Vraag 14

Is het college bereid in de evaluatie op te nemen hoe er op korte termijn een bredere definitie van laagdrempeligheid gehanteerd kan worden, zodat ook de groep die niet goed de formele weg van de gemeente kent gestimuleerd wordt tot zelfbeheer?

Antwoord 14

In de raadsbrief [Evaluatie Actieplan zelfbeheer openbaar groen en verbetering dienstverlening voor bewonersinitiatieven](#) van 16 oktober 2023 hebben we u geïnformeerd over de evaluatie van het Actieplan Zelfbeheer openbaar groen en de wijze waarop wij invulling hebben gegeven aan de laagdrempelige aanpak voor zelfbeheer. Uitgangspunt is het vastgestelde beleid voor zelfbeheer, zoals toegelicht bij de beantwoording van vraag 1. Met het opzetten van een nieuwe online pagina voor inwoners die hun straat willen vergroenen, gaan we nog duidelijker communiceren over de mogelijkheden voor zelfbeheer en bieden we de mogelijkheid om sneller en beter bij ons een aanvraag in te dienen. Zij kunnen hiervoor daarnaast fysiek terecht bij het wijkbureau.

Vraag 15

Is het college het met ons eens dat om een groene, biodiverse en klimaat adaptieve stad te worden waar Utrechters zelf een actieve rol in kunnen pakken een melding zou moeten volstaan om als buurt een stukje openbaar buurtgroen te gaan beheren en de gemeente dat weer in eigen beheer gaat terugnemen als uit eerste ervaringen blijkt dat het zelfbeheer bijv. niet goed uitpakt voor de biodiversiteit, de klimaat adaptatie, er bestrijdingsmiddelen worden gebruikt of als er toch sprake is van (woon)overlast?

Antwoord 15

Zoals eerder aangegeven bieden wij met het Actieplan zelfbeheer openbaar groen juist ruime mogelijkheden voor zelfbeheer. Hiermee zetten wij ook in op een actieve rol van inwoners in de vergroening van Utrecht. Bij de beantwoording van vraag 1 hebben we aangegeven dat hiervoor wel basisspelregels gelden. Daarbij mag het aanleggen en beheren van een geveltuin of een boomspiegel zonder gemeentelijke toestemming. Voor het zelfbeheer van grotere stukken groen sluiten wij een zelfbeheerovereenkomst af. Met deze overeenkomst willen wij juist ook goede afspraken vastleggen over het beheer van de openbare ruimte, waardoor de verwachtingen en mogelijkheden vooraf helder zijn.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Partij voor
de Dieren

GROEN
LINKS
UTRECHT

Volt

Schriftelijke vragen: Geen plant is illegaal

13 oktober 2023

Jaren was het grasveldje bij de Gamma tussen de Vleutenseweg en het Spinozaplantsoen anoniem, schraal en weinig biodivers. Bewoners hebben daarom op eigen initiatief de laatste jaren verschillende bomen en planten geplant. Het werd goed onderhouden, zo is er ook tijdens droge periodes water gegeven. Het maakt de buurt groener, zorgt voor meer biodiversiteit en een klimaat adaptieve stad én geeft ook nog eens ruimte aan Utrechters om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor een prettig(re) en groenere eigen buurt. Kortom, een waardevol bewonersinitiatief dat steun en waardering verdient. Groot was daarom de verbazing en ontzetting bij direct betrokkenen en vele omwonende toen ineens deze mooie groenstrook door de gemeente werd vernietigd; alle bomen en planten werden er zonder overleg met de initiatiefnemers volledig uitgetrokken. Want het was, zoals de wethouder aangaf op mondelinge vragen d.d. 28 september jl., niet conform de regels aangemeld bij de gemeente. De bomen en planten stonden er volgens de gemeente dus 'illegaal' en daarom werden een walnotenboom, pruimenboom, olijfboom, bamboe, berk, iep en nog meer planten verwijderd. Er stonden ook enkele exotische planten op het veldje. Volgens de wethouder bevordert dit de biodiversiteit niet en was dat nog eens een extra reden om alles te verwijderen. Kale plekken bleven achter. Deze wijze van handelen door de gemeente gaat zo vrezen wij averechts werken en zal het vertrouwen in de gemeente niet verbeteren. Boze omwonenden en initiatiefnemers vragen zich terecht af hoe dit toch kan?

In het 'Actieplan zelfbeheer van openbaar groen' (oktober 2021) staat de bedoeling van de gemeente, namelijk een 'laagdrempelige aanpak' voor het starten en uitvoeren van zelfbeheer. Van groot belang voor een groen en duurzaam Utrecht én wat ons betreft ook voor het stimuleren van eigenaarschap bij Utrechters. De beslissing om alles te verwijderen sluit bovendien niet aan op de groenambities van het college. Hierover hebben wij de volgende vragen.

Vragen:

Het besluit tot het verwijderen van het groen is voor ons onbegrijpelijk en lijkt regelrecht in te gaan tegen de groen- en biodiversiteitsambities van het college. Het stond aangemerkt als grasveld, dus gaan wij het zo onderhouden, aldus het antwoord van de wethouder op mondelingen vragen van EenUtrecht, PvdD en GroenLinks d.d. 28 sept. jl.

1. Is er naast de bij de mondelinge vragen genoemde reden nog een ander argument waarom het noodzakelijk was om daar waardevol informeel groen te verwijderen?
 - a. Zo ja, graag een citaat inclusief bron van de beleidsregel/werkafpraak die daaraan ten grondslag ligt.
2. Waarom is al het informele groen verwijderd en niet slechts het groen dat in de beantwoording van de mondelinge vragen d.d. 28 september volgens de wethouder 'exotisch' was en niet bijdroeg aan de biodiversiteit?
3. Welke handelingen zijn precies uitgevoerd om de initiatiefnemer/planter van het informeel groen te achterhalen?
4. Waarom is er niet voor gekozen er omheen te maaien en het groen te laten staan tot de initiatiefnemer gevonden zou zijn?
5. Binnen welke termijn (vanaf de melding door de gecontracteerde beheerder tot het verwijderen van het groen) is er gekozen tot escalatie door het verwijderen van het groen?
6. Wat waren de meerkosten die de gecontracteerde beheerder heeft gerekend ten opzichte van het reguliere onderhoud?

7. Hoe vaak zijn vergelijkbare verwijderacties uitgevoerd in de afgelopen jaren?
8. Is het college het met ons eens dat interne werkafspraken en onderhoudsinstructies per direct moeten worden aangepast om deze groenvernietiging in de toekomst te voorkomen?
9. Is het college het met ons eens dat informeel groen juist een opstap is tot groen in zelfbeheer, zoals nu ook blijkt in deze casus en niet moet worden afgestraft?
10. Is het college van mening dat het handelen van de gemeente in deze zaak zeer onwenselijk is en het gepast is dat zij excuus aanbiedt aan de initiatiefnemer?

De gemeente heeft in 2021 een 'Actieplan zelfbeheer van openbaar groen' opgesteld en in de gemeenteraad vastgesteld. Dit is een overzichtelijke weergave van reeds bestaande regels. Een van de doelen is het verlagen van drempels voor initiatieven van zelfbeheer in dat openbare groen. Voor geveltuinen en boomspiegels zijn de regels helder en eenvoudig. Voor grotere stukken groen in de buurt moet er een beheerderscontract worden opgesteld.

11. Is het college het met ons eens dat het opstellen van een contract geenszins laagdrempelig is te noemen en daarmee de beleidsdoelstelling tegensprekt?
12. Is het college het er mee eens dat een contract én het afstraffen van het plaatsen van informeel groen een groot potentieel aan Utrechters afschrikt; het beleid op dit punt averechts werkt?
 - a. Zo nee, hoeveel aanvragen voor het beheer van grotere stukken openbaar groen zijn er dan ingediend?
 - b. Hoe vaak is er een contract afgesloten?
 - c. Vind het college dat het huidige beleid tot nu toe zorgt voor voldoende stimulans voor zelfbeheer van grotere stukken openbaar groen?
13. Zijn er de komende jaren voldoende middelen om elk stukje maaigras te veranderen in een groen en biodivers park en te beheren?
 - a. Zo ja, op welke termijn wordt dit gehaald?
 - b. Zo nee, Is het college het met ons eens dat informeel groen essentieel is om haar eigen biodiversiteitsopgaven te halen?

Van wat wij hebben begrepen ontvangen wij op korte termijn een evaluatie van het Actieplan zelfbeheer van openbaar groen.

14. Is het college bereid in de evaluatie op te nemen hoe er op korte termijn een bredere definitie van laagdrempeligheid gehanteerd kan worden, zodat ook de groep die niet goed de formele weg van de gemeente kent gestimuleerd wordt tot zelfbeheer?
15. Is het college het met ons eens dat om een groene, biodiverse en klimaat adaptieve stad te worden waar Utrechters zelf een actieve rol in kunnen pakken een melding zou moeten volstaan om als buurt een stukje openbaar buurtgroen te gaan beheren en de gemeente dat weer in eigen beheer gaat terugnemen als uit eerste ervaringen blijkt dat het zelfbeheer bijv. niet goed uitpakt voor de biodiversiteit, de klimaat adaptatie, er bestrijdingsmiddelen worden gebruikt of als er toch sprake is van (woon)overlast?

Gesteld door:

- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Pepijn Zwanenberg, GL
- Lianne Snippe, PvdD
- Charlotte Passier, Volt